

В.А. Бочаров, Г.І. Макуріна, Т.М. Пахольчук, М.В. Сікорська, Н.Ю. Резніченко

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: Болонська декларація, самостійна робота, рольові ігри, комп'ютерні технології.

Ключевые слова: Болонская декларация, самостоятельная работа, ролевые игры, компьютерные технологии.

Key words: Bologna Process, self educative, role games, computer technology.

У роботі обговорюється важливість використання як традиційних, так і новітніх комп'ютерних технологій для самостійної аудиторної роботи студентів в умовах кредитно-модульної системи.

В работе обсуждается важность использования как традиционных, так и современных компьютерных технологий для самостоятельной аудиторной работы студентов в условиях кредитно-модульной системы.

The article deals with the necessity of the use of both traditional techniques and the ones based on the modern computer technologies for students independent self education within the framework of introduction of credit-module system training.

Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог, дедалі наполегливіше працює над практичним приєднанням до Болонського процесу [2]. Ідея спільного розвитку науки та вищої освіти й органічного використання науки як бази забезпечення високої якості вищої освіти присутня на всіх напрямках діяльності, що оголошені в Болонській декларації. Метою такої взаємодії є збереження культурного та лінгвістичного багатства Європи, яке базується на успадкованій різноманітності традицій, та сприяння потенціалу інновацій, соціальному і економічному розвитку через зміцнення співробітництва між Європейськими вищими навчальними закладами.

Однією з передумов входження України до єдиного європейського та світового освітнього простору є запровадження в систему вищої освіти держави Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS), що функціонує на інституціональному, регіональному, національному та європейському рівнях і є ключовою вимогою Болонської декларації. Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, відповідно до основних принципів Болонської декларації, передбачає відхід від традиційної схеми «навчальний семестр – навчальний рік – навчальний курс»; структурування матеріалу дисципліни на модулі з перевіркою якості засвоєння студентом кожного модуля; використання більш широкої шкали оцінювання знань; підвищення об'єктивності оцінювання; стимулювання систематичної роботи студентів впродовж семестру, збільшення питомої ваги самостійної роботи; запровадження здорової конкуренції в навчанні.

Педагогічні технології системи ECTS передбачають, що в центрі навчального процесу знаходиться студент; перевага віддається активним методам навчання, підготовка студентів відбувається за індивідуальними навчальними планами, збільшується частка самостійної роботи студентів під контролем викладача.

Самостійна робота студентів через систему типових завдань зі спеціальності, індивідуальні навчально-дослідні завдання дає можливість наблизити навчальну діяльність

до майбутньої професії. Саме через підготовку студентами презентацій, рефератів за публікаціями з різних проблем можна говорити про формування у них розумової самостійності, показниками якої є інтелектуальні уміння, можливість бачити проблему, критично ставитися до змісту навчального завдання, виділяти основні вузлові проблеми теми [3]. За своєю суттю самостійна робота пропонує максимальну активність студентів у різних аспектах: організації розумової праці, пошуку інформації, намаганні зробити знання переконанням. При цьому визначальною є діяльність студента, а не викладача. Але в процесі самостійної роботи викладачу необхідно знаходити найрізноманітніші методи та форми впливу на студентів, які викликали б у них позитивну мотивацію і стимулювали постійний творчий пошук. Отже, навчити студента вчитися і в подальшому постійно вдосконалювати свої професійні знання – одна з головних сучасних проблем вищої медичної школи. Самостійна навчальна діяльність студента має двоєдину мету: самостійне засвоєння певної сукупності знань, вмінь і навичок з дисципліни, відповідно до вимог навчальних планів і програм; формування самостійності, як риси особистості студента.

З метою наближення рівня вищої медичної освіти до світових стандартів на кафедрах нашого університету для впровадження їх в кредитно-модульну систему навчання впроваджено низку заходів, які підвищують змістовність та ефективність самостійної поза аудиторної роботи студента, а саме: не заперечуючи гідності класичних методик викладання, на основі яких виросло та працює не одне покоління лікарів, необхідно усвідомити актуальність використання нових технологій, побудованих на закономірностях лікарського мислення. При цьому під клінічним мисленням розуміється здатність охопити, проаналізувати і синтезувати всі дані про хворого, при одночасному порівнянні зі спостереженнями, книжковими знаннями і досвідом для встановлення діагнозу, прогнозу і тактики лікування [6]. Але в даний час педагогічні засоби, що використовують тільки мову, в освітньому процесі відходять на другий план. Сьогодні народжуються нові схеми розуміння і засвоєння знань, менш зв'язані зі словом, більш – із зоровим, так-

тильним рядом, формою, образом. Вважаємо, що одним з важливих ресурсів у вивченні хвороб є розвиток якісних, інтуїтивних, образних уявлень шляхом використання наочно-комп'ютерних підходів.

Одним з ефективних, на наш погляд, методів, є рольові ігри. Рольова гра має як навчальний, так і контролюючий аспекти. Сценарій гри, зрозуміло, «веде» викладач, який визначає діагноз (один чи більше) вигаданого хворого. Діагноз – це той мінімум інформації, який потрібно переказати студенту, який буде виконувати роль «носія інформації» про хворого. Всі інші відомості про пацієнта, а саме: скарги, анамнез, об'єктивні, лабораторні та інструментальні дані обраний студент визначає самостійно згідно своєму розумінню проблеми, відповідаючи на запитання одногрупників[4]. Таким чином повністю передбачити розвиток кожної гри не можливо. Головне те, що викладач протягом гри має можливість оцінити не відповіді на запитання, а дії кожного студента, що досить виразно імітують реальну ситуацію.

Проведення рольової гри може відбуватися також і з застосуванням комп'ютерних технологій. При використанні цієї методики студентам демонструється зображення вогнища поразки, повідомляються додаткові дані анамнезу і клінічної картини, пропонується провести попередню діагностику, назвати патогномонічні симптоми, а також визначити тактику ведення і подальшого лікування хворого. Одночасне використання банку фото та відео зображень допомагає демонструвати різні варіанти розвитку клінічних ситуацій [1,7], що сприяє більш міцному засвоєнню навчального матеріалу, особливо при вивченні дисциплін, пов'язаних з наявністю візуального ряду.

Отже, використання методів ролевих ігор, впровадження комп'ютерних технологій, таких як: фото-, відеозадачі – дозволяють максимально приблизити до клінічних навчання студентів в умовах кредитно-модульної системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Применение компьютерных и мультимедийных технологий для преподавания травматологии и ортопедии [Бабоша В.А., Начевкин В.А., Лобанов Г.В. и др.]// Досвід та проблеми підготовки медичних кадрів: Зб. наук. праць. – Донецьк. – 2005. – С.74-76.
2. Вища освіта України і Болонський процес. / Навчальний посібник (за ред. В.Г.Кременя). – Тернопіль, 2004. – 384 с.
3. Москаленко В.Ф. Про стан і шляхи удосконалення організації самостійної роботи студентів / Москаленко В.Ф., Яворівський О.П., Остапук Л.І. // Медична освіта.-2004.-№1.-С.10-12.
4. Островський І.М. Рольова гра як засіб навчання та контролю знань субординаторів / Островський І.М., Прохоров Є.В.//Медична освіта.-2004.-№1.-С.49-51.
5. Реформа высшего образования в Нидерландах //Голландський інститут в Санкт-Петербурзі: <http://www.holinst.spb.ru>.
6. Информационные технологии в медицинском ВУЗе как средство оптимизации обучения. [Талалаенко А.Н., Борисова Т.П., Денисенко А.Ф. и др.]//Досвід та проблеми підготовки медичних кадрів: Зб. наук. праць. – Донецьк, 2005. – С.8-11.
7. Садиков М. Впровадження кредитно-модульної системи навчання при вивченні фундаментальних дисциплін // Вища школа.-2006.-№4.-С.35-41.

Відомості про авторів:

Бочаров В.А., д.мед.н., професор кафедри дерматовенерології з курсом косметології ФПО ЗДМУ.

Макуріна Г.І., к.мед.н., доцент кафедри дерматовенерології з курсом косметології ФПО ЗДМУ.

Пахольчук Т.М., к.мед.н., доцент кафедри госпітальної педіатрії з курсом дитячих інфекційних хвороб ЗДМУ.

Сікорська М.В., к.мед.н., асистент кафедри нервових хвороб з курсом психіатрії, наркології та мед.психології ЗДМУ.

Резніченко Н.Ю., асистент кафедри дерматовенерології з курсом косметології ФПО ЗДМУ.

Адреса для листування: Макуріна Галина Іванівна, 69035, м. Запоріжжя, пр-т Маяковського, 26, ЗДМУ, кафедра дерматовенерології з курсом косметології ФПО. Тел.: (0612) 764-12-44.